

روایتی ازدوخت لباس آیین جهانی شیرخوارگان حسینی به دست بانوان
که امسال در پی بحران کرونا به صورت نمادین برگزار شد

ردای سبزی که گره گشاست

۶۷

شهر بانو

۸ صفحه ویژه بانوان مشهد | شماره ۳۶۶۳ روزنامه شهرآرا

۱۴۰۰ ۰۶ ۰۱

۲شنبه

تنگناهای ضد حقوق بشری
برای زنان مسلمان در غرب

چهره‌های
پوشیده،
روایت‌های
متفاوت

بانوان،
«پیش‌ران توسعه
معارف حسینی»
در خانواده

دکتر محدثه جزایی
دبیر انجمن علوم سیاسی شعبه خراسان

(آفاق)

زنان کربلا؛ پیام‌آوران عرصه فرهنگ

همه اجتماعات انسانی، به فراخور ماهیت و موقعیتی که دارند، برای برجسته ساختن اخلاق انسانی به گذشته خود رجوع می‌کنند، و کربلا برای ما جایی است که همه آن چیزی را که برای قوام یک جامعه به آن نیاز است می‌توانیم در آن دریابیم. واقعه کربلا برای ما تنها یک رویداد تاریخی نیست، بلکه اتفاقی است که هرسال آن را به یاد می‌آوریم تا آزادی، ظلم‌ستیزی و حق‌طلبی را از خاطر نبریم و حضور زنان و مردان فداکاری را که تاپای جان برای دفاع از باورها و آمان‌هایشان ایستادند و مبارزه کردند پاس بداریم. صحنه کربلا نه تنها عرصه نقش‌آفرینی مردان خدا بلکه آوردگاهی است که در آن زنان همپای مردان و در برخی عرصه‌ها حتی جلوتر از آن‌ها حضور داشتند و الگویی فراتر از زمان و مکان تاریخی کربلا را برای همه ما به یادگار گذاشتند.

➤ زنان پیام‌آوران ماندگار کردند

زنان در جوامع اسلامی، نقش و جایگاهی نسبتاً تعریف شده دارند: حضور در خانه، تربیت و پرورش فرزندان و ایفای نقش‌های محدود اجتماعی که به مشارکت در عرصه‌های گوناگون آموزشی و خدماتی مربوط می‌شود. اما زنان حاضر در کربلا، به نوعی گسترش‌دهنده این نقش و جایگاه هستند. آن‌ها وظایف خود را به عنوان مادر، زن و خواهر در عرصه‌ای کلان‌تر به نمایش گذاشتند و از عهده ایفای آن نقش‌ها به خوبی برآمدند. حتی بالاتر از آن، زبان‌گویای تاریخ شدند و با سخنوری و حق‌طلبی، پیام عاشورا را برای همیشه در تاریخ ماندگار ساختند. شاید بتوان ادعا کرد فرهنگ و عرصه‌های فرهنگی در یک جامعه، فضای مناسبی برای فعالیت زنان است زیرا آن‌ها از یک سو ارزش‌ها و باورهای فرهنگی را به فرزندانشان منتقل می‌کنند و از سوی دیگر، می‌توانند با تأیید و تداوم آن‌ها به پایایی فرهنگی و ماندگاری ارزش‌های اجتماعی یاری رسانند.

➤ زنان در تلخ‌کامی‌های اجتماعی بارنوسازی را برعهده دارند

علاوه بر این، جنس فعالیت‌های زنان، چه در عرصه‌های هنری چه غیر آن، بسیار به روحیه زنان نزدیک است و از زمان‌های بسیار دور امور مربوط به فرهنگ و هنر به زنان سپرده شده است. بخشی از حوزه فرهنگ را تقویت روحیه اجتماعی، ایستادگی در برابر دشواری‌ها و مرارت‌ها و هم‌چنین حفظ کنشگری اجتماعی در شرایط سخت به خود اختصاص می‌دهد. از این منظر، زنان در زمان تلخ‌کامی‌ها و تحولات سیاسی و اجتماعی، می‌توانند بارنوسازی‌ها و رفع ناامیدی‌ها دوران پس از جنگ و درگیری را برعهده گیرند. این نقشی است که زنان در همه جنگ‌ها در سراسر جهان، هم‌چنین در ایران به‌ویژه دوران ۸ سال جنگ تحمیلی ایران و عراق ایفا کرده‌اند و ما آن را مشاهده کرده‌ایم. اکنون که وضعیت بهداشتی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جامعه با چالش‌های بسیار روبه‌روست، می‌توان از ظرفیت فرهنگی زنان بهره گرفت. آن‌ها را دعوت کرد به بالابردن روحیه اجتماعی و وظیفه دشوار دمیدن روح امیدواری و خوش‌بینی به آینده را به آن‌ها محول کرد. شاید این بزرگ‌ترین درسی باشد که عاشورا و کربلا برای ما زنان داشته باشد.

➤ وظیفه زن مسلمان استمرار فرهنگ عاشورا است

در حقیقت واقعه کربلا تنها یک روایت محزون از ایستادگی زنان، صبوری یک خواهر و استقامت یک مادر نیست، بلکه خود پیام‌آور ارزشمندی است که زنان را در عرصه فرهنگی جلو دار مردان نشان می‌دهد. ما هر سال برای رخدادی سوگواری می‌کنیم که خود حاوی پیام فرهنگی مترقی و متمدنانه‌ای است که از چشم انسان امروز پنهان مانده است. ما در واقعه کربلا جز کلام زینب و سخنان روشن‌گرانه او چیز دیگری نمی‌بینیم، سخن و کلماتی که از درون وجود صبور و مقاوم یک زن در تحمل سخت‌ترین مصیبت‌ها تراویده و راز ماندگاری کربلا را در وجودش پنهان ساخته است. آری، زینب (س) بیش از آنکه خواهی باشد سوگوار داغ عزیزان خانواده‌اش، زنی است که مسئولیت فرهنگی یک دوران را بر دوش گرفته و به بهترین صورت از عهده آن برآمده است. امروز وظیفه زن مسلمان تداوم این جلوداری فرهنگی است. زمانی که روح و روان مردان خسته از تحمل دشواری‌ها و سختی‌های چالش‌های کنونی است، این زنان هستند که می‌توانند با کلمات روح‌افزا و حضور مؤثرشان در عرصه‌های اجتماعی، خانوادگی و فرهنگی، زینب‌وار عمل کنند و به تقویت روحیه اجتماعی بپردازند.

شهر بانو

شهر بانو

۲۳ شهریور ۱۴۰۰
۲۳ محرم ۱۴۴۲ شماره ۲۳۶۱

(۲)

غلامرضا بنی‌اسدی
روزنامه‌نگار

(پرتو)

بانوان، «پیش‌ران توسعه معارف حسینی» در خانواده

نقشی برجسته داشتند تا جایی که آنان را افسران و سرداران ناپیدای جنگ می‌دانستیم. این خط مبارک هم‌چنان ادامه دارد و در هر روز و هر شرایطی، باز این زنان هستند که پرچم‌داری می‌کنند. این همسران و مادران هستند که با غنی‌سازی هسته‌های غیرت و معرفت، مردان را به ایستادگی می‌رسانند. این زنان هستند که خانه خود را قرارگاه همراهی با حسین (ع) می‌کنند و فرزندان خود را به قاعده همراهی با امام زمان پرورش می‌دهند. اینکه امام‌خمینی (ره)، که سلام خدا بر او باد، می‌فرمود از دامن زن، مرد به معراج می‌رود، یک ماجرای زمانمند نبود بلکه در همه زمان‌ها این قاعده حاکم است. این روزهای اخیر هم شاهد این بودیم که بسیاری از زنان با درک درست شرایط و بایستگی‌های مقابله با کرونا، خانه‌های خود را حسینیه کرده‌اند و اهل خانه را به معرفت‌آموزی می‌خوانند. هر خانه یک هیئت، هر خانه یک حسینیه، نه تنها از شکوه جلسات جمعی و تجلی عمومی محرم در جامعه نمی‌کاهد که بدان ضریب هم می‌دهد. بانوان بزرگوار در تأسی به حضرت زینب (س) نقش خود را تازه‌سازی و محرم‌عرفتی را بازسازی می‌کنند. ثمرات این حرکت هم نه فقط در امروز جامعه که در گستره فراهای تربیتی انسان‌ها اثرگذار خواهد بود. مادران و همسران، همان‌ها که دامنشان مسیر معراج است، از تهدید کرونا به فرصت با هم بودن و برای حسین بودن و بر سفره معرفتی اباعبد... نشست، می‌رسند و خانواده خود را هم به این فراز می‌رسانند. اینان خود قیمتی‌ترین ظرفیت‌های جامعه دینی‌اند که ارزش‌افزای جامعه نیز می‌شوند. به نقش‌شان ایمان بیاوریم تا باورهای حسینی ما را پشتوانه‌ای همیشگی باشند.

خانواده را اگرچه کوچک‌ترین واحد اجتماعی می‌نامند، به یقین اثرگذارترین آن هم هست. خانه اگرچه با ۴ دیوار محدود بسازندش هم نقطه‌ای در یک محله و در یک شهر دیده می‌شود اما همین نقطه، مرکز ثقل و کانون تحولاتی است که جامعه را و حتی تاریخ را تحت تأثیر قرار می‌دهد. برای درک این مسئله، حتی به مطالعه و بررسی هم نیاز نیست که لحظه‌ای تأمل، این تصور را به تصدیق می‌رساند که خانواده چه جایگاهی دارد، شأنیتی که در گذر زمان حتی اگر با تغییر نگاه هم همراه شود، باز اهمیت خود را تثبیت شده خواهد داشت. این نهاد خانواده است که شخصیت افراد را می‌سازد تا آنان جامعه را و جهان را بسازند. در این نوشتار، با تأکید بر این جایگاه، فقط می‌خواهیم به نقش خانه و خانواده در محرم، «نگاه لحظه‌ای» داشته باشیم و گرنه بررسی این جایگاه، نیازمند تحریر هزاران کتاب است. مادر کربلا، در کنار مردان که با خون خود جهاد را معنا کردند، زنان و مادران را داشتیم که از این خون و جهاد، به تولید پیام‌هایی پرداختند که تا همیشه زندگی به قرائت شهادت را پیش چشم مردمان گذاشتند. ماجرای اهل بیت (ع) را بسیار خوانده و شنیده‌ایم از حضرت بی‌بی‌زینب کبری (س) تا آن سه‌ساله دختری که بی‌شمشیر، فتح شام کرد. به هر خوانش و شنیدن هم جلوه‌های تازه یافته‌ایم که چراغ راه می‌شود برای ما. در همین کربلا، مادر وهب را داریم که معرفت را معنایی نوین است و همسر زهیر را که از پیش‌روان فرایند پیوستن شویب به سیدالشهداست. این الگوها در گذر زمان و در برگ‌های دیگر تاریخ هم تکرار شده‌اند و در عاشورای هشت‌ساله ما و در جهاد چهل‌وچندساله ما نیز مادران و همسران،

شهربانو

شنبه
۱ شهریور ۱۴۰۰
۲۳ مهر ۱۴۴۲ شماره ۳۶۱

(۳)

این زنان می گویند اگرچه معلوم نیست استفاده از ماسک تاچه زمانی در بریتانیا یا سایر کشورهای اروپایی اجباری باشد، آنچه دیگر روشن است این است که دیگر سیاستمداران یا توده های مردم نمی توانند ادعا کنند استفاده از هر گونه پوشش صورت، به خودی خود، می تواند خطری برای امنیت عمومی محسوب شود. این شاید آغازی باشد برای تمرین برابری در همه سطوح و برای همه افراد

تنگناهای ضد حقوق بشری برای زنان مسلمان در غرب

چهره های پوشیده، روایت های متفاوت

بود، مثل فروشگاه ها یا سوپرمارکت ها، تشویق کرد. اگرچه در این مورد، نیتی که پشت استفاده از این پوشش صورت قرار دارد متفاوت است، حاصل ظاهری آن تفاوتی با موارد پیشین ندارد: حالا یک ملت ملزم به استفاده از پوششی شده است که مشابه پوشش اقلیتی است که به طور تاریخی برای استفاده از آن مورد تمسخر قرار می گرفت. بسیاری از استدلال هایی که در یک دهه گذشته ضد پوشش صورت زنان مسلمان در مکان های عمومی مطرح می شدند، بر این مبنای بودند که زنان در صورت استفاده از این پوشش، نمی توان عضو یک جامعه پویا و کارآمد بود. فردی که صورت خود را پوشانده است نمی تواند با شما صحبت کند، نمی تواند توسط مراجع ذی صلاح شناسایی و تعیین هویت شود، یا اینکه قابل رؤیت نبودن چهره افراد به طور کامل ممکن است خطرات امنیتی به وجود آورد (به ویژه در مکان هایی مانند فرودگاه ها، هواپیماها و سایر وسایل حمل و نقل عمومی که پیش از این، مراکز اصلی بروز احساسات ضد اسلامی بودند و حالا کانون های اصلی استفاده از ماسک و پوشش صورت هستند).

با کار می گوید همه این ها نشان می دهد مسئله اصلی هرگز یک مسئله لجبستگی نبوده، بلکه دلیل اصلی اسلام هراسی بوده است: «این قوانین تازه اعمال شده از تعصب های پیشین پرده برمی دارند. مسئله اصلی هیچ وقت نقض پروتکل های امنیتی یا تعیین هویت، یا حتی اینکه حجاب مانعی برای برقراری ارتباط در جامعه باشد نبوده است. مسئله همیشه این بوده است که روبنده از مظاهر اسلام است، اینکه مردم فکر می کردند پوشش صورت نماینده افکار واپس گرایانه است.»

جیمز نیز با او در این مورد هم عقیده است: «استفاده از نقاب سابقه ای بد دارد، زیرا هر زمان که هر اتفاق بدی می افتاد، برای نمونه حادثه ای تروریستی یا افراط گرایی، تصویری از یک زن با صورتی پوشیده اولین چیزی بود که در رسانه های غرب دیده می شد.»

این زنان می گویند اگرچه معلوم نیست استفاده از ماسک تاچه زمانی در بریتانیا یا سایر کشورهای اروپایی اجباری باشد، آنچه دیگر واضح است این است که دیگر سیاستمداران یا عموم مردم نخواهند توانست ادعا کنند استفاده از هر گونه پوشش صورت، به خودی خود، می تواند خطری برای امنیت عمومی محسوب شود. این شاید آغازی باشد برای تمرین برابری در همه سطوح و برای همه افراد، حتی اگر آن افراد در اقلیت باشند یا عقایدی مغایر با جریان اصلی حاکم بر جامعه داشته باشند.

منبع: ایندپندنت

<https://www.independent.co.uk/life-style/face-covering-mask-racism-muslim-hate-crime-niqab-burqa-a9587476.html>

«یاسمین باکار» زنی بیست و شش ساله و معلم جایگزین دوره متوسطه در مدرسه ای در لستر است. باکار یک مسلمان محجبه است که از چهارده سالگی تصمیم گرفت از نقاب استفاده کند. این تصمیم او از لحاظ دینی اهمیت بسیاری برای او داشت اما به لحاظ اجتماعی سبب می شد اغلب در مکان های عمومی معذب شود و آماج حمله های دیگران قرار گیرد.

این دست حمله ها در سال ۲۰۱۸ و پس از بیانات نخست وزیر فعلی بریتانیا، بوریس جانسن، شدت نیز یافت. او به زنانی که برقع یا نقاب به چهره داشتند توهین کرد. مقاله ای به تنهایی سبب افزایش ۳۷۵ درصدی در رخداد های اسلام هراسانه شد. در بازه سه هفته ای پس از انتشار این مقاله، در ۴۲ درصد از رخداد های غیر اینترنتی، اشاره مستقیم به بوریس جانسن و گفته های او در این مقاله مشاهده شد، که شامل مواردی همچون خطاب قرار دادن زنان نقاب دار و برقع پوش شد.

ساندرا جیمز، اهل لندن، که در سال ۲۰۰۶ به اسلام گرایید و از آن زمان تا کنون نقاب را به عنوان پوشش خود برگزیده است، در مصاحبه با ایندپندنت چنین می گوید: «او (بوریس جانسن) به نژادپرستی و اسلام هراسی مشروعیت بخشید.» او درباره تجربه های منفی خود در این زمینه می گوید: «بیشتر تجربه های ناخوشایند من در زمان خرید کردن اتفاق افتاده است. ناسزا شنیده ام، به من گفته شد به کشور خودم برگردم، بارها مرا «داعشی» یا «تروریست» صدا زده اند.» او حتی به یاد می آورد که یک بار زمانی که باردار بوده است در فروشگاه تسکو یک چرخ خرید را به سمتش پرت کرده اند.

زنان مسلمان به واسطه استفاده از نقاب، حجاب، برقع، روسری یا هر گونه پوشش صورت، به راحتی قابل تشخیص اند و بسیاری از آنان با پیامدهای این امر کاملاً آشنا هستند. بین سال های ۲۰۱۸ تا ۲۰۱۹، قربانیان ۴۷ درصد از جنایت های نفرت محور مذهبی صورت گرفته در بریتانیا مسلمانان بودند و نزدیک به ۸۰ درصد این موارد، زنان مسلمانی بودند که به سبب پوشش خود آشکارا تشخیص داده می شدند.

در سال ۲۰۱۹، با آغاز همه گیری جهانی کووید ۱۹ و لزوم استفاده از ماسک و سایر پوشش های مشابه برای پیش گیری از ابتلا به این بیماری، وضعیت زنان محجبه مسلمان به عنوان تنها اقلیتی که پوششی بر صورت داشتند تغییر کرد. از تاریخ ۱۵ ژوئن سال ۲۰۲۰، بوریس جانسن (همان سیاستمداری که با بیاناتش موجب خیزش موج احساسات ضد اسلامی در سال ۲۰۱۸ شده بود) استفاده از پوشش صورت در وسایل نقلیه عمومی را برای همه مردم اجباری اعلام کرد. او هم چنین مردم را به استفاده از این پوشش ها در سایر مکان هایی که فاصله گذاری اجتماعی سخت

ریحانه صادقی مترجم

صدف

گاهی در گوشه و کنار این فضا، درست همان لحظه‌ای که دارند پارچه سبزی را می‌دوزند و بسته‌بندی می‌کنند، یا خود خلوت می‌کنند، اشک‌های مانده در گلویشان را راهی گونه‌هایشان می‌کنند تا دلشان سبک شود و وزیر لب حاجت خود را از صاحب این مراسم بخواهند

سعیده آل ابراهیم

آخرین روز سبز

حوالی اذان ظهر است و امروز آخرین روز کاری این کارگاه. تک و توک روسری و کاورهای سبزی روی چرخ‌ها باقی مانده است تا دوخت لباس‌های شیرخوارگان امسال نیز به پایان برسد. دورتادور کارگاه، چرخ‌های خیاطی سفید رنگی قرار گرفته است. سمت دیگری از کارگاه میز مستطیل شکل بزرگی قرار گرفته است و آنجا پارچه‌های سبزی دوخته شده روی هم سوار می‌شوند. هر کسی مشغول کاری است. یکی دو نفر هنوز پای چرخ هستند. دیگری همان طور که تسبیح را در دست می‌چرخاند کاورهای سبزی را مرتب می‌کند. یک نفر مسجد را جارو می‌زند تا برای بسته‌بندی آماده باشد و ... بانوانی که اینجا داوطلبانه مشغول کار هستند،

می‌دانند که حضرت علی اصغر^(ع) دست‌های کوچکی دارد، اما گره‌های بزرگی را باز می‌کند. به همین دلیل، هر کدام با نیتی پا به اینجا می‌گذارند. از هیچ‌یک از خانم‌هایی که وارد طبقه پایین مسجد می‌شود، سؤالی نمی‌پرسند که برای چه به اینجا آمده‌اند زیرا می‌دانند که هر کسی حاجتی در دل دارد و کار هم مردمی و دلی است. ملاک سنی برای انجام کار وجود ندارد. از بچه شش‌ساله گرفته که در کار کمک‌دست مادرانشان هستند تا زنان سال خورده‌ای که با کمردرد و بیماری‌های دیگر نذر خود را ادا می‌کنند. صدای مداحی در این فضای پر از معنویت پیچیده است. این بانوان همان قدر که اهل کار گروهی هستند، گاهی در گوشه و کنار

مسئولیت کار با همه داوطلبان است

این فضا، درست همان لحظه‌ای که دارند پارچه سبزی را می‌دوزند و بسته‌بندی می‌کنند، با خود خلوت می‌کنند، اشک‌های مانده در گلویشان را راهی گونه‌هایشان می‌کنند تا دلشان سبک شود و وزیر لب حاجت خود را از صاحب این مراسم بخواهند.

کار به واسطه دل بستگی است و هیچ کس هم دنبال پست و مقام نمی‌گردد. به همین دلیل، قدری طول می‌کشد تا میان پرس‌وجوها متوجه بشویم مسئول کارگاه کیست. بانو ملاک ۵ سالی می‌شود که مسئول کارگاه دوخت لباس شیرخوارگان در مشهد است و به گفته خودش، هرسال چندین ماه قبل از ماه محرم، تلفن

روایتی از دوخت لباس آیین جهانی شیرخوارگان حسینی به دست بانوان که امسال در پی بحران کرونا به صورت نمادین برگزار شد

ردای سبزی که گره‌گشا است

باید از کوچه پس کوچه‌های منتهی به حرم مطهر رضوی که دیگر بسیاری از خانه‌های آن متروکه شده است عبور کنیم تا به مسجد صدیقی‌ها برسیم، همان جایی که هر سال از یک یا ۲ ماه مانده به ماه محرم، شور حسینی در آن برپاست. طبقه پایین این مسجد، همان جایی است که گره‌های بزرگی به واسطه آن گشوده شده است. تا چشم کار می‌کند، پارچه‌های سبزی روی میز و پای چرخ‌های خیاطی آماده دوخت است. هر سال، در این فضا برای نوزادان به یاد حضرت علی اصغر^(ع)، نوزاد شش‌ماهه‌ای که به جای آب، تیر سه‌شاخه، عمری عاشقانش را داغ‌دار کرد لباس سبزی می‌دوزند. دوخت لباس شیرخوارگان حدود ۵ سالی می‌شود که در مشهد شروع شده است و هر سال تعداد زیادی از حاجتمندان برای خدمت یا ادای نذر خود به اینجا می‌آیند. اما حالا ۲ سالی می‌شود که به دلیل گسترش ویروس کرونا، این مراسم نیز درگیر غریب شده است و با تعداد خیلی کمتری کار را پیش می‌برند. هر سال در ماه محرم، علاوه بر اینکه شهر سیاه‌پوش می‌شود، عاشقان اهل بیت^(ع) نیز لباس مشکی بر تن می‌کنند تا سوگ عاشورا را نه تنها در دل بلکه در منظر جامعه نیز زنده نگه دارند. همایش شیرخوارگان حسینی نیز هر سال با هدف ترویج دگرترین مجمع جهانی حضرت علی اصغر^(ع) و تکامل حیات شیعه از کربلا تا امروز، براساس آمار، در ۲۵۰۰ جای ایران و ۲۳۰ منطقه در ۵ قاره جهان با حضور عاشقان امام حسین^(ع) برگزار می‌شود. این در حالی است که برای رعایت دستورهای بهداشتی در شرایط ناشی از شیوع ویروس کرونا، داوود منافی‌پور، دبیر مجمع جهانی حضرت علی اصغر^(ع)، اعلام کرده است در سال جاری، آیین شیرخوارگان حسینی به صورت مجازی و نمادین برگزار شد.

همراهش مدام رنگ می خورد و بانوان مشتاق می پرسند که دوخت لباس ها از کی شروع می شود تا خودشان را به این کار خیر برسانند. «۲ سالی می شود که به دلیل شیوع کرونا، اینجا تعداد کمتری مشغول به کار می شوند و نمی توانیم فراخوان بدهیم. سال های گذشته، اینجا خیلی شلوغ بود و به اصطلاح جای سوزن انداختن نبود. هر سال تا ۴۵۰ نفر برای کار متقاضی داشتیم.»

ملاک معتقد است نام شیرخوارگان روی این کارگاه است. به همین دلیل، بیشتر بانوانی که سال هاست چشم انتظار هستند تا به قولی دامنشان سبز شود و صاحب فرزند شوند، سر از اینجا درمی آورند، نذر می کنند و حتی حاجت می گیرند. «ابتدا در قسمت کبوترانه حرم مطهر رضوی کارهای داوطلبانه انجام می دادم و از سال ۹۶ در این کارگاه فعالیت می کنم. علاوه بر اینکه مشغولی ها برای خدمت به اینجا می آیند، حتی افرادی داریم که از شهرستان ها یا شهرهای دیگری برای این کار می آیند. یک یا ۲ سال خدام مساجد نیز با ما همکاری می کردند، اما آن قدر متقاضی مردمی زیاد است که دیگر کار به همکاری سایر نهادها نمی رسد.»

✚ نرسیده های پس از ۱۱ سال انتظار

ملاک به یاد می آورد که یک مرتبه بانویی به این کارگاه می آید و همین طور که از پله ها پایین می آمده، اشک می ریخته است. او یک نخ سبز به عنوان تبرکی برای زنی می برد که بعد از ۱۱ سال از زندگی مشترکش، هنوز فرزندی نصیبشان نشده است. بعد از آن، در عرض ۲ ماه بارداری می شود. «اینجا هرکسی حاجتی دارد. از بیماری سخت گرفته تا خانه داری و پیدا کردن عروس و داماد و ... سال های پیش، حجم کار هم بالا بود. سه شیفه کار می کردیم و تا ۷۰ هزار لباس می دوختیم، اما امسال حجم کار به شدت کاهش پیدا کرده است و حدود ۱۲ هزار لباس تولید کرده ایم.» او معتقد است خیر و برکتی که در زندگی اش جاری است از همین کار است. به گفته ملاک، گاهی افراد می خواهند در هزینه های این مراسم شریک شوند. گاهی پارچه می خردند و ما علاوه بر پارچه های کارگاه، آن ها را هم می دوزیم یا بعضی از افراد هزینه تهیه غذا برای بانوانی که در اینجا کار می کنند را می پردازند. «هر بار که طاقه پارچه را می خواهیم باز کنیم، برای تک تک آدم هایی نیز که اینجا نیستند دعا می کنیم. در بسته بندی پارچه ها، کاغذی را قرار می دهیم که نذرنامه در آن نوشته شده است. در سال های گذشته، نذرنامه را به چند زبان ترجمه کردیم و به آلمان، مالزی، اتریش و ... لباس فرستادیم.»

✚ خیاطی پسر بچه هفت ساله برای شیرخوارگان

ملاک در این سال ها خاطرات معنوی زیادی را در ذهن خود ثبت کرده است، اما بعضی از این خاطرات در ذهنش پررنگ تر است. «به یاد دارم که خانمی در یک کارگاه تولیدی خیاطی کار می کرد. به همین دلیل با وجود میل باطنی اش، نمی توانست در اینجا کار کند. اما پسرش، محمدحسین که از کودکی کنار دست مادر خیاطی را یاد گرفته بود، ۷ سال داشت و هر روز در کارگاه پشت چرخ می نشست. خیلی دقیق برایمان لباس شیرخوارگان را می دوخت. به این ترتیب، او و مادرش هم در این کار خیر سهیم شدند. خانم سال خورده دیگری که ۲ سالی است به دلیل کرونا نمی تواند به کارگاه بیاید، در سال های گذشته، با اینکه دیسک کمر داشت و نباید خیاطی می کرد، از صبح که به کارگاه می آمد، پشت چرخ می نشست و حتی برای ناهار یا استراحت هم از پای دستگاه بلند نمی شد. تا کنون بانوان زیادی گذرشان به دلایل مختلفی مانند استراحت یا ... به این مسجد افتاده است و وقتی این حال و هوا را حس کرده اند دیگر پاکیر شده اند.»

✚ همراهی از باب القبله تا مسجد صدیقی ها

یکی از بانوان که هنوز پای چرخ است و در حین کار به یکی از دختران جوان نیز دوخت را آموزش می دهد تا سال های بعد، آن ها کار را دست بگیرند، می گوید: «۵ سالی می شود که با این کارگاه آشنا شده ام. اولین باری که آمدم در حرم (باب القبله) کار می کردم و هنوز هم در این کارگاه در مسجد صدیقی ها همکاری می کنم. اینجا نذر کرده بودم برای دخترم شوهر خوب و نماز خوانی پیدا بشود که همین طور هم شد و همیشه از خدا برای خود و خانواده ام سلامتی خواسته ام که خدا را شکر تضمین شده است. وقتی نیت آدم صاف و درست باشد، حاجت گرفتن ردخور ندارد.»

او جزو سن و سال دارهای این جمع محسوب می شود و امسال پنجاه ساله شده است، اما عشق به ائمه او را پای کار نگه می دارد. «خیاط هستم و هر روز سرکار می روم، اما شاغل بودن و خانه داری باعث نشد که بی خیال دوخت لباس شیرخوارگان بشوم. صبح ها سرکار می روم و بعد از ظهرها هر طور که بشود خودم را به اینجا می رسانم تا سهم خودم را انجام بدهم.»

✚ مامان گل پرور به نیت دیگران هم لباس می دوزد

مسن ترین عضو جمع اقدس گل پرور است که میان همه افراد این کارگاه

به «مامان گل پرور» معروف است و روزهای هفتاد و سه سالگی را می گذراند. او ۵ سال است که پایه ثابت این کارگاه شده است. به قول خودش، از زمانی که شوهرش فوت می کند، دیگر در خانه دل و دماغ ندارد. علاوه بر آن، دخترش هم راه دور زندگی می کند و چندین سال است که او را نمی بیند. «اولین بار با قسمت کبوترانه در حرم آشنا شدم و کارهای داوطلبی مانند خیاطی و ... را انجام می دادیم و از این طریق با این کارگاه آشنا شدم. همیشه دنبال جایی بودم که آرام و قرار بگیرم که اینجا آرامش پیدا کردم. روزهایی که در کارگاه مشغول به کار هستم، حالم خوب است، اما روزهای دیگر تمام وقت در خانه گریه می کنم.»

مامان گل پرور همان طور که صحبت می کند، نگران چند روسری است که روی چرخش کنار گذاشته است تا هر کدام از آن ها را به نیت چند نفری که به او التماس دعا گفته اند بدوزد. «از همان ابتدا که سوزن را نخ می کنم تا زمانی که دوخت کار تمام می شود، در دلم برای آزادی زندانیان، زنانی که فرزند ندارند و هر کسی که گرفتاری و مشکلی دارد دعا می کنم. یک مرتبه پسرم دچار بیماری سختی شده بود. همین جا دعا کردم. شفایش را خواستم و خوشبختانه خوب شد.»

✚ دعا کنید کربلا قسمتم شود

او هم مانند خیلی از بانوان مسن دیگر، درگیر درد و بیماری است، اما معتقد است مدتی که در این کارگاه کار می کند، خستگی و دردی را احساس نمی کند، اما زمانی که در خانه است مدام پاها و کمرش را چرب می کند تا درد آن تسکین یابد. مامان گل پرور با این سن هنوز خودش نان آور خانه است و از طریق قلاب بافی، خیاطی و بافتنی خرج و برج خانه را درمی آورد. دیگر نمی تواند بغضش را پنهان کند. نگاهش همان طور که به گهواره نمادین علی اصغر^(ع) در گوشه کارگاه خیره می شود و اشک هایش بی امان می ریزد. «خیلی دوست دارم به کربلا بروم، اما هنوز قسمتم نشده است. دعا کنید کربلا قسمت من هم بشود. من اینجا برای عاقبت بخیری همه مردم دعا می کنم.»

✚ از دزفول تا مشهد

سال های گذشته، این کارگاه زنان زیادی از دیارهای مختلفی با لهجه های دیگر به خود می دید که به دلیل کرونا تعطیل شد، اما امسال، فروغ خوشبخت، یکی از بانوان اهل دزفول که در مشهد خانه دارد، کنار دیگر بانوان، از برکت این کار سهیم است. «۲ سال پیش بود که به زیارت امام رضا^(ع) آمدم و به طور اتفاقی به مسجد صدیقی ها رفتم. متوجه شدم که اینجا کارهای خیرخواهانه ای انجام می شود. من هم از همان روز کمکشان می کردم. سال گذشته به دلیل کرونا نتوانستم به مشهد بیایم، اما امسال دلم تاب نیاورد و به مشهد آمده ام تا بتوانم بازم لباس شیرخوارگان را بسته بندی کنم.»

او کارمند بازنشسته آموزش و پرورش است. اولین باری که پا به اینجا گذاشت، برای پسر و عروسش دعا می کرد تا خدا به آن ها فرزندی بدهد و کام زندگی شان شیرین تر از پیش شود. همین طور هم شد. «دوست دارم در کارهای خیر سهیم باشم. حتی در دزفول زمانی که برای مردم ماسک می دوختند، کمک می کردم. همه زندگی ما بر مبنای امام حسین^(ع) است و همیشه وقتی لباس ها را بسته بندی می کنم، از خدا می خواهم برای هر کسی بهتر از آن چیزی که می خواهد نصیبش کند.»

✚ اینجا غذا هم نذری است

صدای پیش خوانی اذان ظهر از مسجد به گوش می رسد و بانوان یکی یکی وضویشان را تجدید می کنند تا بعد از اقامه نماز کم کم برای بسته بندی لباس ها آماده شوند. بعد از اقامه نماز، برای ناهار سفره پهن می کنند، ناهاری که با هزینه خیران آماده و پخته می شود و به دلیل اینکه غذا نذری است، طعم متفاوت تری هم دارد. ۲ نفر از بانوانی که می خواهند سهمی در این کار خیر داشته باشند، کار پخت و پز را برعهده گرفته اند. غذاها ساده است، از املت گرفته تا میرزا قاسمی، کتلت و ... هر روز یک نفر بانی می شود که پس از صرف غذا، صلوات برای گره گشایی از مشکل آن خیر می فرستند.

تعدادی از بانوان به عنوان نیروهای کمکی برای بسته بندی لباس ها به مسجد می آیند. سفره های سبز را پهن می کنند. باید روسری میان کاور سبز تا شود و روی آن یک سرپند و کاغذی که روی آن نذرنامه نوشته شده است قرار بگیرد. هرچند در حین انجام کار، برق قطع می شود، اما این جماعت کسانی نیستند که به این راحتی دست از کار بکشند. چراغ قوه تلفن های همراه خود را روشن می کنند، نور آن را به سمت سفره ها تنظیم می کنند و دوباره مشغول به کار می شوند. این بانوان در دل تاریکی، پارچه های سبز را با دقت تا می زنند و در کاورهای پلاستیکی می گذارند. یک نفر از آن ها می گوید: «انگار شام غریبان حسین^(ع) است.»

✚ شهربانو

۲۳ شهریور ۱۴۰۰
۲۳ مهر ۱۳۴۲ شماره ۲۴۶۱

(۵)

از همان ابتدا که سوزن را نخ می کنم تا زمانی که دوخت کار تمام می شود، در دلم برای آزادی زندانیان، زنانی که فرزند ندارند و هر کسی که گرفتاری و مشکلی دارد دعا می کنم. یک مرتبه پسرم دچار بیماری سختی شده بود. همین جا دعا کردم. شفایش را خواستم و خوشبختانه خوب شد

شهر بانو

۲۳ شهریور ۱۴۰۰
شماره ۱۴۴۲

(۶)

نگاهی کوتاه به نقش زنان در هنر عاشورایی عاشقی نور و رنگ

با ورود اسلام به پهنه جغرافیایی ایران، فرهنگ ایرانی نیز با عطر خوش محمدی عجین شد و رفته رفته فرهنگ ایرانی اسلامی از دل زندگی مردمان ایرانی پدیدار گشت. ساخت مسجد و زیارتگاه، هنری خاص خود می طلبد که با ملکوت مرتبط شود و در خود عروج را داشته باشد و تصاویری از زندگی آن جهان و سعادت اخروی را نمایان کند؛ این چنین هنرمندانی با ذوق و بینش اسلامی، هنری اسلامی را خلق کردند. هنر اسلامی از طبیعت الهام می گیرد و از آن بالاتر می رود و حالتی سمبولیک یا نمادین می گیرد. شاخه ای از هنر اسلامی را هنر عاشورایی می توان در نظر گرفت؛ آنجا که دل عاشقان امام حسین (ع) و یارانش چنان می جوشد که آب از دیده جاری می شود و به ناگاه گرایش به آفرینش هنری درخور فرزندان حضرت زهرا (س) در وجود شعله ور می شود. در هنر عاشورایی، زنان نقش ارزنده ای دارند؛ آنان که به باز آفرینی و نگه داری این هنر نسل به نسل کمک کردند. دست دوزهای به یادگار مانده زیادی هستند که یاد و خاطره عاشورا را توسط زنان به رخ می کشند.

نقیسه زمانی
کارشناس ارشد
پژوهش هنر

یکی از بزرگ ترین سندهای تاریخ برای ماندگاری هنر عاشورایی هستند. اگر کسی هنر کوفته گری را می داند، دست به طراحی بر فولاد ستر می برد و آن را بر دل کوره می نهد تا سرخ شود و بر سندان می گذارد و بر آن پتک می کوبد و در نهایت غلم می سازد و پرندگان فلزی را روی آن سوار می کند.

✚ زن هنرمند با اشک روی ماسه دست می کشد

البته بسیار هنر دیگر را می شود به عاشورای حسینی پیوند داد تا غم دل از این مصیبت نمایان شود؛ از جمله هنرهای زرکوبی، فیروزه کوبی و... در این هنرها همیشه تصویر و شمایل انسانی ملاک عاشورایی بودن نیست، بلکه نام زیبایی حسین (ع) و یارانش خود یکی از جلوه های آشکار این هنرنامی است. خوش نویسی که دست به قلم نمی برد و بر مرکب می زند و می نویسد «یا ابا عبد...»^(۱) یا ابیاتی را در وصف امام حسین (ع) بر دل کاغذ ابروباد می نویسد نیز یکی از جلوه های فراوان هنر عاشورایی را عرضه می کند. اما چرا زنان باید در هنر عاشورایی نقش داشته باشند؟ بار غم اینان سنگین تر از مردان هنرمند است؛ آن یکی مرد است و دلیری سردارش امام حسین (ع) را می داند و مردانگی حر را می فهمد، اما این یکی زن است و زنانگی بازماندگان کربلا را می شناسد، غم هجران برادر را با دل مهربان زنانه اش بر دل حک می کند، داغ فرزند را آهی عمیق می کشد و می داند شیون برای او را چگونه نمایان سازد، سیاه پوش شدن و راز نجابت را خوب می داند و صبر زینب (س) را از سرو بهتر به یاد دارد. زن هنرمند عاشورایی خود را در صحنه عصر عاشورا می بیند و خاک بر سروروی خود می ریزد و با شن نقاشی شنی عصر عاشورا را به تصویر می کشد. گاه از سوز دل بر تاروپود پارچه سیاه، نقش «یا حسین (ع) شهید» را با دوخت هایی به رنگ قرمز، سوزن دوزی می کند و گاه بر دل پرده ای مشکی، نقش علم را با عبارت «علمدار نیامد» چاپ می کند تا سیاه کنند در و دیوار شهر را، تا همه بدانند «این حسین (ع) کیست که عالم همه دیوانه اوست!»

✚ زینب هنرمندی بود که عاشورا را زنده نگه داشت

در هنر عاشورایی، رنگ سیاه و قرمز بیشتر دیده می شود؛ قرمز نماد خون پاک ۷۲ لاله دشت کربلاست و سیاه نماد غم آسمانیان و زمینیان در عزای سالار شهیدان و یاران باوفای اوست. هنر عاشورایی ۲ بخش دارد؛ یکی صحنه نبرد مظلومانه امام حسین (ع) و یارانش و شهادت مظلومانه آن بزرگواران که به تعداد ۷۲ تن می شود موضوع برگزید؛ از شهادت شیرخواره رباب تا شور رزم نوجوان کربلا حضرت قاسم (ع)، از جوانی علی اکبر (ع) تاجوانمردی حضرت عباس (ع)؛ آری، هر شهید یک موضوع ناب برای هنر عاشورایی است؛ اما بخش دیگر، حال و هوایی دیگر دارد و مربوط به بعد از عصر عاشورا است؛ بعد از خاموش شدن رزم دلیران کربلا، غروب یخ زده تک تک بازماندگان، مظلومیت زنان و کودکان، تنهایی ژرف پس از فراق یار، قصه رنج سفر و ظلم؛ این بخش گاه از زبان حضرت زینب (س) است، گاه از دل تنگ رباب برای فرزندش، گاه از چشم خون رقیه است در بی تابی برای پدر و گاه از گم شدن طفلان مسلم. هنر عاشورایی در این بخش یک زمزمه بلند است به نام «بعد تو...» بعد از تو حسین جان... بعد از تو علی اصغر... و بعد از تو بر ما چه می گذرد عمو جان ابوالفضل، بعد از تو... در این بخش علاوه بر سوژه های انسانی، گاه از اسب امام حسین (ع) نیز یاد می شود و این اسب شاید تنها لکه سفید هنر عاشورایی باشد؛ اسب سفیدی که جراحت جسمش درخشش آسمانی اش را در چشم بارتاب می دهد.

✚ زنان عکاس، سند تاریخی عاشورا را روایت کرده اند

هنر عاشورایی را می توان در شاخه های گوناگون هنری در زندگی زنان جلوه گر دید؛ فقط باید دید میل هنرمند به کدامین هنر و نبوغش در کدامین شاخه هنری پررنگ تر است؛ اگر تئاتر و نمایش را می پسندد، هنر عاشورایی را در قاص بزرگ تعزیه نمایان می سازد؛ اگر دستی به قلم و رنگ دارد، می تواند نقاشی یا نگارگری را برگزیند؛ اگر هنر عکاسی را یاد دارد، از لنز دوربینش آیین عزاداری مردمان این دیار را نمایش می دهد؛ عکس هایی که

اما این یکی زن است و زنانگی بازماندگان کربلا را می شناسد، غم هجران برادر را با دل مهربان زنانه اش بر دل حک می کند، داغ فرزند را آهی عمیق می کشد و می داند شیون برای او را چگونه نمایان سازد، سیاه پوش شدن و راز نجابت را خوب می داند و صبر زینب (س) را از سرو بهتر به یاد دارد

هم مشک را هم دست را دور از علم انداختند

زهرا حسین زاده متولد ۲۱ بهمن ۱۳۵۸ در شهرستان لعل و سرچنگل از توابع ولایت غور افغانستان است و اکنون سال هاست ساکن مشهد است. او کارشناسی ارشد فلسفه و کلام دارد و در این سال ها در فضای شعر مشهد حضور پررنگ و تأثیرگذاری داشته است. عضویت در تحریریه فصلنامه های خط سوم، در دری، ادبیات معاصر، دانشگاه هزاره و... بخشی از فعالیت های مستمر ادبی اوست. حسین زاده دلداده ائمه اطهار^(ع) است و عشق به اهل بیت^(ع) در بسیاری از اشعارش نمایان است چنان که همواره نامش را در بین برگزیدگان جشنواره های آیینی و مذهبی شنیده ایم. هم چنین در اشعار این شاعر فعال و با ذوق دغدغه های اجتماعی و رنجی را که همواره بر سرزمینش رفته نمایان است و حاصل آن چندین مجموعه درخور توجه است که در در این سال ها چاپ کرده است. مجموعه شعر «نامه ای از لاله کوهی»، «پلنگ در پرانتز»، «خانه بغض کوچکی است» و «جان پدر کجاستی» از آثار اوست. او سال هاست به تدریس ادبیات مشغول است و در حال حاضر مدیریت جلسه شعر مؤسسه فرهنگی در دری را در مشهد برعهده دارد.

سنگی رها شد در فضا شورش به راه انداختند
وا شد گل پیشانی ات دیگر تو را نشانختند
طی شد سکوت آب ها هر سو درختان ایستاد
محشر به پا شد موج ها خود را کبوتر ساختند
چرخید مردی آشنا در پیچ و خم های فرات
هم مشک را هم دست را دور از علم انداختند
دریاچه افتاد از نفس با جنبش لب های خشک
پیش از غروب ماهیان در حوضشان جان باختند
در زیر سقف نقره ای لاهوتیان گشتند خواب
بر زخم هر آینه ات اسپان سرکش تاختند
نزدیک تر شد ابرها برقی گلویت را شکافت
در لابه لای نيزه ها خورشید را نشانختند؟
آتش وزید از هر طرف بانوی باران می دويد
پروانگان تاریخ را در شعله ها پرداختند

زهرا حسین زاده

نخستین بانوی اسیر ایرانی

خدیجه میرشکار متولد سال ۱۳۳۷ در شهرستان دشت آزادگان، از توابع استان خوزستان، است. او در هفتم مهرماه سال ۵۹، یعنی تنها چند روز بعد از شروع جنگ تحمیلی، اسیر شد و ۲ سال بسیار سخت را در زندان های دولت بعثی عراق سپری کرد. او اولین زن اسیر ایرانی است که با جراحات بسیار، دوران اسارت را گذراند. بانو میرشکار ۱۷ سال پیش مشهد را برای زندگی انتخاب کرد. کتاب «تا نیمه راه» مجموعه خاطرات شفاهی اوست.

لاله سادات کوئری
روناغم نگار

بازخوانی نقش مدیریتی حضرت زینب (س) در واقعه عاشورا

نهیضت زینبی

نهیضت خونین و جاودانه کربلا از مهم ترین حوادث تاریخ اسلام به شمار می رود. عاشورا نهضتی است که امام حسین^(ع) آن را پدیدآورد. اما آنچه که باعث شد عاشورا به یک نهضت بزرگ و ماندگار تبدیل شود، تنها اتفاقات صحرای کربلا در روز دهم محرم نبود بلکه ادامه این نهضت، مسیری پرفراز و نشیب بود که ادامه دهنده آن با نقش مدیریتی بزرگ زن تاریخ اسلام حضرت زینب^(س) کامل شد، مدیری مدبر که به مثابه یک جایگاه حساس و راهبردی، دل به دریا زد و با استفاده از مشی و خرد جمعی رشته امور را در دست گرفت تا غائله را به نفع اسلام به کرسی بنشاند.

کارشناسان حوزه علم مدیریت معتقدند مدیریت بحران عبارت است توانایی به کارگیری تدابیر آگاهانه و عالمانه برای هر حادثه یا وضعیتی که حالتی فوق العاده دارد و قصد دارد جامعه هدف را از حالت تعادل خارج و آن واقعه را از مسیر اصلی خود منحرف کند. قیام خونین امام^(ع) در ظهر روز دهم به وقوع پیوسته و نفس جهاد در راه خدا شکل گرفته است. از یک مرحله به بعد، دیگر ذهن جامعه اسلامی نیازمند تزریق آگاهی است تا مسیر حق علیه باطل به فرماندهی امام حسین^(ع) از مسیر اصلی خود منحرف نشود. زمام این امور را باید کسی در دست بگیرد که هم مدیر است و هم مدبر، هم داناست و هم واقف. اتفاقا با مرور تاریخ اسلام درمی یابیم که در همه روزهای مهم تاریخ اسلام، همیشه در حساس ترین و کلیدی ترین مقاطع تاریخی، زنان مسلمان نقش آفرین بوده اند. اگر جامعه اسلامی را در عصر امام حسین^(ع) به مثابه یک سازمان در نظر بگیریم و امام^(ع) را راهبر و رهبر و فرمانده این سازمان، با وقوع قیام عاشورا سازمان به هدف راهبردی خود رسیده است اما این تنها یک بعد ماجراست. روی دیگر سکه فرمانده بعدی است که قرار است سازمان را در مسیر هدف به ثمر نمانده، هدایت، راهنمایی و ماندگار کند. برای به دست گرفتن سر رشته امور، چه کسی بهتر و گزیده تر از زینب^(س) که در تکیون شخصیتش، عامل وراثت، تربیت و محیط و خانواده نقش بنیادین داشته اند.

در پی واقعه دردناک کربلا، حضرت زینب^(س) مسئولیت سنگینی را عهده دار شد زیرا امام حسین^(ع) پدیدآورنده نهضت بود و حالا ادامه دهنده آن خواهرش حضرت زینب^(س) است. نهضت عاشورا با شهادت امام^(ع) به فرجام و هدف پایانی نرسید، بلکه هدایت و رهبری آن به دست با کفایت ثلثه خاندان علی^(ع) بود. مرحله دوم نهضت در دستان یک زن قرار گرفته است. حضرت زینب^(س) در واقع، انقلاب دیگری آغاز کرد. مرحله دوم نهضت حسینی توسط زینب کبری^(س) رهبری و هدایت شد.

نقش مدیریتی حضرت زینب^(س) پس از عاشورا، در کنار سرپرستی اسیران و حفظ جان امام سجاد^(ع) از خطرها، در حقیقت توانست انقلاب حسینی را با تحمل زحمات فراوان با تعیین خط مشی درست به پیروزی نهایی برساند. خروجی این نگاه مدبرانه هم رسالت وی بود که با صلابت و استواری به پایان رسید تا آیین پیامبر^(ص) و انقلاب کربلا دستخوش تحریف نشود.

شهربانو

۲۳ شهریور ۱۴۰۰

۲۳ محرم ۱۴۴۲ شماره ۳۴۶۱

(۷)

پاسخ به پرسش‌های حقوقی

زهره شوشتری
کارشناس حقوق

در این ستون به پرسش‌های حقوقی مخاطبان عزیز که با پیامک یا تلفن ثبت شده باشد پاسخ داده می‌شود. مخاطبان گرامی می‌توانند برای اطلاع بیشتر، با روابط عمومی شهرا را به شماره ۳۷۲۸۸۸۸۱ تماس بگیرند یا به شماره پیام ۳۰۰۷۲۸۹ پیام دهند.

+ اگر مردی با رضایت همسرش دوباره ازدواج کند، آیا پرداخت نفقه از او سلب می‌شود؟

خیر، پرداخت حقوق زوجه (زن) ارتباطی به تعدد زوجین ندارد و وظیفه مرد در پرداخت نفقه و دیگر حقوق مالی زن ارتباطی به تعدد زوجین ندارد حتی اگر با رضایت همسر اول باشد. شوهر باید نفقه و دیگر حقوق زن را بپردازد.

+ من و همسر من چندین جلسه مشاوره رفتیم و تصمیم گرفتیم جدا شویم اما الان دادگاه باز هم حکم به مشاوره داده است. می‌شود همان جلسات را به حکم قاضی پیوست کرد یا مشاوره‌های خانواده فرق دارند؟

به صورت کلی برای دادخواست طلاق چه یکطرفه چه توافقی ابتدا باید برای رفتن به جلسات مشاوره و دریافت نظر مشاوره مبنی بر سازش کردن یا سازش نکردن، اقدام کرد، بعد به ادامه مراحل رسیدگی می‌شود. اکنون با توجه به سؤال، اگر این مراحل طی و بعد از آن حکم

صادر شده است که جلسات مشاوره جدیدی شرکت شود، باید حکم اجرا شود و جلسه‌های مشاوره سابق ارتباطی به حکم جدید ندارد.

+ لوله منزل ما نشستی داشت. دیوار خانه همسایه نمدار شد و ما آن لوله را درست کردیم. همین‌طور دیوار منزل همسایه را هم که به اندازه ۵۰ سانتی‌متر نمدار شده بود، تعمیر کردیم. حالا همسایه کل دیوار را که طولش ۶ متر بود کاغذ دیواری کرده است و به ما می‌گوید هزینه‌اش را بپردازیم (موج‌گیری کل دیوار و بتونه کاری کل دیوار و کاغذ دیواری کل دیوار). می‌خواستم بدانم هزینه مرمت کل دیوار پای ماست؟

مسبب ضرر به اندازه ضرری که وارد کرده است باید خسارت بدهد، نه بیشتر. با توجه به اینکه مقدار ضرر و آسیب وارده به اندازه‌ای که در سؤال مطرح شده نبوده است، نیازی به پرداخت هزینه کل دیوار نیست. پیشنهاد می‌شود برای گرفتن تأمین دلیل و مشخص شدن میزان خسارت اقدام شود تا در صورت بروز مشکل و دادخواست مبنی بر خسارت، بتوان از آن استفاده کرد.

+ ۵ سال پیش خانم برادرم فوت کرده و یک بچه از او دارد. برادرم دوباره ازدواج کرده و پدر همسرش مطالبه مهریه کرده و خودرو شخصی‌اش نیز توقیف شده است. حالا بعد از مدت‌ها رأی دادگاه به میزان ۲ سکه پیش‌پرداخت و هر ۷ ماه یک سکه نیز صادر شده است. با توجه به مشکلات اقتصادی، آیا راهی وجود دارد که رأی تغییر کند؟

اگر پرسش عنوان شده بعد از دادخواست اعسار است، در این فرض می‌توان دادخواست تعدیل اقساط را مطرح کرد. در صورت اثبات نداشتن توانایی مالی برای پرداخت، رأی پرداخت تعدیل پیدا می‌کند. به عبارتی، متعادل‌تر می‌شود و برای پرداخت مدت طولانی‌تری قرار گذاشته می‌شود.

شهربانو

۲۳ شهریور ۱۴۰۰
شماره ۱۴۴۲ شماره ۳۶۱

(۸)

شهرزاد

الهام یوسفی
فعال فرهنگی

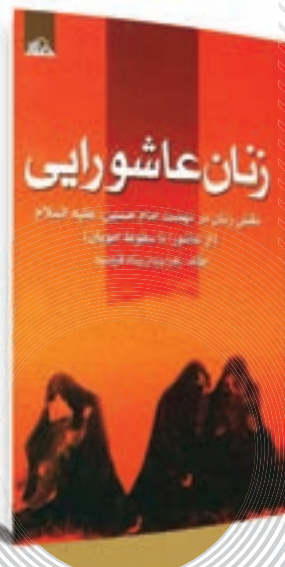
نگاهی به کتاب

«زن عاشورایی، نقش زنان در نهضت امام حسین (ع)»

ایستادن زنان در جای درست تاریخ

هیچ کس نمی‌تواند نقش زنان را در برهه‌های مختلف تاریخ اسلام انکار کند. در کتاب «طبقات» ابن سعد که یکی از معتبرترین منابع اسلامی است، فهرستی از این زنان و نقش و اثر آنان آمده است. منابع دیگری نیز به این موضوع پرداخته‌اند اما کتابی که به طور اختصاصی درباره این زنان بالآخر در یک برهه خاص تاریخی، یعنی وقایع سال ۶۱ هجری و عاشورای حسینی، سخن بگوید بسیار کم است. کتابی که به بهانه این ایام به شما معرفی می‌کنیم کتاب «زن عاشورایی، نقش زنان در نهضت امام حسین علیه‌السلام» (از شهرزاد) است. اثری از زهره یزدان‌پناه قره‌تپه.

این کتاب بیانی تاریخی روایی از واقعه عاشورا است که با رویکردی خاص به آن نگرسته است. شاید در مقاتل و کتاب‌های مختلف، درباره امام حسین (ع) و یاران ایشان، و نحوه شهادت ایشان خواننده‌ای در پشت میدان کربلا، و در جایی که با نام «خیمه‌ها» از آن یاد می‌کنیم، زانی بودند که شاید بدون آن‌ها نخل کربلا به

زن عاشورایی،
نقش زنان در نهضت امام حسین (ع)
• نویسنده: زهره یزدان‌پناه قره‌تپه

ضمیمه روزنامه شهرآرا
صاحب امتیاز:
شهرداری مشهد
مدیر مسئول
سید هادی فیاضی
سرپرست:
ارژنگ حاتمی
مسئول ضمیمه
حمیده وحیدی

ثمر نمی‌رسید.

این زنان که در وسط میدان جنگ و شاهد و ناظر همه حوادث آن روزهای غریب بودند، بنای عهدی را استوار ساختند که تندبادهای حوادث روزگار و فراز و نشیب‌های تاریخ قادر به رخنه در آن نیست. از همین رو، اینان نام خویش را با حضور، جاودانه کردند.

در این کتاب، مؤلف تلاش کرده با استفاده از منابع معتبر موجود، زندگی‌نامه این زنان و نیز خاندان و نسب آنان را تا حد امکان واکاوی کند و تصویری شفاف از این زنان گمنام در تاریخ در اختیار خواننده بگذارد.

در بخشی از کتاب زنان عاشورایی می‌خوانید:

«سید بن طاووس می‌نویسد: سیده ام کلثوم خواهر (پدری) امام حسین (ع) و زینب کبری (س) است که در مصائب کربلا شریک و همراه ایشان بود و همسرش نیز در راه اباعبدالله (ع) شهید گردیده بود. وی زنی صبور و مطیع خدا و امامش بود. بانویی فصیح و بلیغ بود که در کوفه و شام و ... سخنرانی کرد. وی بانویی بسیار باحیا و باعفت بود. هنگامی که اسرا را به همراه سرهای شهدا وارد شهر می‌کردند، از شمر خواست که از جهتی برود و سرها را جلو کاروان اسرا ببرد که مردم ایشان را کمتر نگاه کنند. از سال وفات و محل دفن ایشان اطلاعات دقیقی در دست نیست. لیکن در باب‌الصغیر شام (سوریه کنونی) در کنار مرقده سکنه (س) دختر امام حسین (ع) قبر ام کلثوم، دختر علی (ع) است. محل دفن ام کلثوم زینب کبری (س) مورد بررسی قرار گرفت. ام کلثوم کبری نیز که از فاطمه (س) بود در مدینه هنگام حیات امام حسن (ع) مجتبی (ع) به همراه فرزندش زید بن عمر در یک روز از دنیا رفته و در بقیع مدفون شد. ام کلثوم مورد نظر که در باب‌الصغیر است می‌توان به طور دقیق گفت که این ۲ تن نبوده‌اند. یعنی باید وی از سایر زنان علی (ع) غیر از فاطمه (س) بوده باشد. از میان دختران ۲ ام کلثوم دیگر هستند. یکی از آنان نفیسه، همسر عبدا... اصغر بن عقیل، و دیگری زینب، همسر محمد بن عقیل، بوده است. این مرقده باید متعلق به یکی از این ۲ باشد. آنچه مسلم است این بانو در حادثه کربلا همراه خواهرش زینب (س) حضور داشته و در بارگاه ابن زیاد و یزید خطبه‌های غرا و کوبنده‌ای خوانده و در منابع تاریخی نیز ثبت شده است.»

برخی عناوین فهرست مطالب کتاب بدین شرح است: «حضور زنان در حماسه عاشورا»، «علل قیام امام حسین (ع) چه بود؟»، «چرا امام حسین (ع) زنان و فرزندان را با خود همراه ساخت؟»، «زنان همراه کاروان عاشورا چه کسانی بودند؟»، «زینب کبری (س)، دختر علی بی‌ایطالاب (ع) و ...»